

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)

نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۱)

پاسخ کوتاه

۱. ماجرای آفرینش انسان در قرآن با چه کسی آغاز می شود؟

صحیح و غلط

۲. خلافت و جانشینی انسان برای خدا، مختص حضرت آدم(ع) نیست و منظور نوع انسان است.

تشریحی

۳. منظور از این که ملائکه به انسان سجده کردند چیست؟

پاسخنامه درس ۱

۱. حضرت آدم(ع) (خرداد ۹۸)

صحیح و غلط

۲. صحیح (دی ۹۸)

تشریحی

۳. م.س: سجده ملائکه به معنای سجده مادی و سر بر خاک نهادن در مقابل آدم(ع) نیست. بلکه به معنای خضوع و کرنش در مقابل مقام انسانیت است و در واقع در خدمت انسان و رشد او قرار گرفتند. (شهریور ۹۸)

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)

نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۲)

کوتاه پاسخ

۱. «ولکن الله حبب الیکم الایمان و زینة فی قلوبکم» با توجه به آیه شریفه زینت حقیقی انسان از نظر قرآن چیست؟
۲. خداوند معیشت انسان را چگونه تامین می کند؟

پاسخنامه درس ۲

کوتاه پاسخ

۱. آ.ش: آراستگی به ایمان و تقوا (خرداد ۹۸)
۲. خ.م: به وسیله استخدام یکدیگر (دی ۹۸)

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)
نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۳)

تشریحی

۱. چه تفاوتی بین «الحیة الدنيا» و «حیة الدنيا» وجود دارد؟
۲. در آیه شریفه «و ما الحیة الدنيا الا لعب و لهو...» منظور از «الحیة الدنيا» چیست؟
۳. در آیه شریفه «یا قوم انما هذه الحیة الدنيا متاع و ان الآخرة هی دارالقرار» به چه خصوصیتی از زندگی اشاره شده و منظور آیه چیست؟

کوتاه پاسخ

۴. از ویژگی های پنج گانه «حیات دنیا» دو مورد را نام ببرید و ترجمه کنید.

پاسخنامه درس ۳

تشریحی

۱. الحیة الدنيا صفت و موصوف است و به معنای نوع خاصی از زندگی که زندگی پست و پایین تر است اشاره دارد. درحالیکه حیاة الدنيا مضاف و مضاف الیه است یعنی زندگی دنیایی در مقابل زندگی آخرت یعنی زندگی در دنیا نه در آخرت. (خرداد ۹۸)
۲. منظور زندگی مادی انسان است یعنی مرتبه پایین تر حیات انسان که مربوط به جسم مادی او و پرداختن به نیازهای مادی او می باشد. (شهریور ۹۸)

۳. در این آیه حیات دنیا به عنوان متاع و بهره کوتاه و زود گذر معرفی شده و منظور این است که انسان با استفاده از این فرصت و فریفته نشدن به مظاهر دنیا، خود را برای جایگاه ابدی (دارالقرار) آماده نماید. (شهریور ۹۸)

کوتاه پاسخ

۴. ۱. و: ۱- لعب: بازی ۲- لهو: سرگرمی و مشغول شدن به امور غیر مهم ۳- زینت: آراستگی ۴- تفاخر بین خودتان: فخر فروش به یکدیگر ۵- تکاثر در اموال و اولاد: افزون خواهی در مال و فرزندان (دی ۹۸)

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)
نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۴)

پاسخ کوتاه

۱. «ولا تكونوا كالذين نسوا الله فانساهم انفسهم اولئك هم الفاسقون» با توجه به آیه شریفه پاسخ دهید.

الف) تاکید آیه مبارکه بر چیست؟

ب) فعل نسی به چه معناست؟

جای خالی

۲. خدا فراموشی سبب می شود.

تعریف اصطلاحات

۳. فاسق:

تشریحی

۴. از نظر قرآن چه کسانی زیانکارترین افراد هستند؟

پاسخنامه درس ۴

پاسخ کوتاه

۱. الف: فراموش کردن خدا موجب این می شود که انسان خود را فراموش کند. ب: به معنای فراموش کردن چیزی که از قبل در ذهن وجود داشته است. (خرداد ۹۸)

جای خالی

۲. خود فراموشی (دی ۹۸)

تعریف اصطلاحات

۳. خارج شدن از دایره اطاعت الهی (دی ۹۸)

تشریحی

۴. از نظر قرآن زیان کارترین افراد کسانی هستند که اصل سرمایه خودشان یعنی عمرشان را که به هیچ وجه قابل برگشت نیست، از دست داده اند و در راه حیات دنیوی صرف نموده اند و دست خالی وارد قیامت می شوند. (شهریور ۹۸)

پاسخ کوتاه

۱. مراتب ایمان را با توجه به حدیث پیامبر اکرم (ص) نام ببرید.
۲. «انما المؤمنون الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم» آیه شریفه به کدام ویژگی قلب اشاره کرده است؟
۳. در فرهنگ دین و قرآن کلمه «قلب» به چه معنایی به کار رفته است؟

تستی

۴. کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟
الف) حیات طیبه از حیات همگانی جدا نیست و همراه آن است.
ب) خداوند در بعضی از آیات، بلافاصله پس از بیان موضوع خلقت، به هویت اجتماعی انسان اشاره می کند.
ج) انسان از طریق استدلال می تواند با حقیقت خدا مرتبط شود.
د) حیات طیبه بر مدار ایمان شکل می گیرد.

تشریحی

۵. منظور از واژه «قلب» در قرآن چیست؟ دو ویژگی از آن را نام ببرید.
۶. در آیه شریفه «بل ران علی قلوبهم ما کانوا یکسبون» ضمن ترجمه آیه بنویسید آیه به از دست دادن کدام ویژگی قلب اشاره دارد؟
۷. آیا شناخت استدلالی و مفهومی نسبت به خدا برای هدایت انسان کافی است؟ چرا؟

پاسخنامه درس ۵

پاسخ کوتاه

۱. اقرار به زبان - معرفت قلبی - عمل به ارکان (خرداد ۹۸)
۲. قلب محل احساسات باطنی است. (خرداد ۹۸)
۳. قلب در فرهنگ دین و قرآن قلب باطنی است و مرکز هدایت و ضلالت انسان است. (شهریور ۹۸)

تستی

۴. گزینه «ج» (دی ۹۸)

تشریحی

۵. قلب عطیه ای الهی است که خداوند در انسان به ودیعه گذاشته مرکز هدایت یا ضلالت است. دو ویژگی: ۱- قلب، ابزار علم و ادراک ۲- جایگاه ایمان ۳- محل احساسات باطنی (دی ۹۸)

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)

نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۵)

۶. ترجمه: اعمال آنها چون زنگاری بر قلب هایشان نشسته است. / قلب انسان در اثر انجام دادن گناهان بسیار، زنگار می

گیرد و بینایی و شنوایی و قدرت درک حقایق را از دست داده است. (شهریور ۹۸)

۷. خیر شناخت استدلالی کافی نیست هر چند لازم است زیرا تا قلب انسان که مرکز وجود اوست با حقایق ارتباط برقرار

نکند انسان هدایت نمی شود. (شهریور ۹۸)

کوتاه پاسخ

۱. «فمن اتبع هدای فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون» تفاوت خوف و حزن را توضیح دهید.

تشریحی

۲. با توجه به آیه شریفه «الا بذکر الله تطمئن القلوب» پاسخ دهید.

الف) به کدام یک از ویژگی های حیات طیبه اشاره می کند؟

ب) نکته ای که علامه طباطبایی (ره) در تفسیر آیه فوق می پردازند، چیست؟

۳. در آیه شریفه «او من کان میتا فاحیناه و جعنا نورا...» مراد از مرگ و حیات و نور چیست؟

پاسخنامه درس ۶

کوتاه پاسخ

۱. خوف نگرانی از دست رفتن چیزی در آینده و حزن از دست دادن چیزی در گذشته است. (خرداد ۹۸)

تشریحی

۲. الف) طمأنینه و آرامش و اطمینان درونی ب) چون متعلق فعل یعنی «بذکر الله» بر خود فعل یعنی تطمئن مقدم شده ،

انحصار آرامش در یاد خدا فهمیده می شود. یعنی دلها جز با یاد خدا آرامش نمی یابد. (دی ۹۸)

۳. مراد از مرگ، ضلالت و گمراهی است. مراد از حیات، زنده شدن به حیات طیبه است. مراد از نور: بینایی و درکی است

که در سایه ایمان و حیات طیبه برای انسان بوجود می آید. (شهریور ۹۸)

تشریحی

۱. «و هو الذی خلق من الماء بشرا فجعله نسبا و صهرا» با توجه به آیه شریفه پاسخ دهید.
الف) ترجمه آیه شریفه را بنویسید.
ب) مقصود از نسب و صهر چیست؟
ج) در آیه شریفه بلافاصله پس از خلقت انسان به چه نکته ای اشاره شده است؟
۲. از نظر قرآن انسان موجودی اجتماعی است یا فردی؟ توضیح دهید.
۳. چرا انسان ها ناگزیر به تنظیم قوانین و مقررات هستند؟
۴. از نظر قرآن انسان موجوی فردی است یا اجتماعی؟ برای پاسخ به دو دلیل از قرآن اشاره کنید.
۵. به سوالات زیر در مورد آیه شریفه «کان الناس امه واحده.....» و انزل معهم الکتاب بالحق لیحکم بین الناس فیما اختلفوا فیه» پاسخ دهید.
الف) آیا قوانین و مقررات بشری برای سعادت انسان ها کافی است؟
ب) در آیه بالا به کدام یک از اهداف بعثت انبیاء اشاره شده است؟
ج) منظور از «کتاب» در آیه بالا چیست؟

پاسخ کوتاه

۶. آیه «کان الناس امه واحده فبعث الله النبیین مبشرین و منذرین و انزل معهم الکتاب بالحق لیحکم بین الناس فیما اختلفوا فیه..»
الف) منظور از کتاب در این آیه چیست؟
ب) بر اساس این آیه هدف بعثت انبیاء چیست؟
۷. منظور از «نسب» و «صهر» در آیه شریفه «فجعله نسبا و صهرا» چیست؟

تعریف اصطلاحات

۸. صهر:

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)
نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۷)

پاسخنامه درس ۷

تشریحی

۱. الف) او کسی است که از آب بشری آفرید و برای او خویشاوندی نسبی و سببی قرار داد. ب) نسب: پیوند میان انسان از طریق زاد و ولد حاصل شده است. و صهرأ یعنی داماد پیوندهایی که از طریق ازدواج میان دو طایفه برقرار می شود. ج) اشاره به پیوندهای سببی و نسبی (خرداد ۹۸)

۲. قرآن انسان را موجودی اجتماعی می داند یعنی خداوند علاقه فطری و نیازهای طبیعی در وجود انسان قرار داده که این علائق و نیازها انسان را به زندگی اجتماعی می کشاند. در آیات الهی خداوند انسان ها را به شعوب و قبائل تقسیم کرده و بعد از خلقت انسان به هویت اجتماعی او اشاره دارد. حضور آدم روی زمین از همان ابتدا به صورت انفرادی نبوده بلکه همراه همسرش در قالب کوچک ترین واحد اجتماعی (خانواده) بوده و به مرور، نسل انسان زیاد شده است. (خرداد ۹۸)

۳. با رشد علم و قدرت در بشر، برای رسیدن به سود بیشتر، تعاون را زیر پا نهاد و طبقات ضعیف را برای رسیدن به اهداف خود به خدمت گرفت و اختلاف میان طبقات اجتماعی انسان ها بیشتر شد. این اختلافات، کیان اجتماع را تهدید می کرد. اینجا بود که انسان ها برای دوام زندگی شان ناگزیر به تنظیم مقررات شدند. (دی ۹۸)

۴. انسان از نظر قرآن موجودی اجتماعی است. دلیل ۱: قرآن می فرماید ما شما را آفریدیم و قبائل و شعوب قرار دادیم و خداوند تقسیم انسانن هارا به خود نسبت می دهد. دلیل ۲: حضور حضرت آدم(ع) در زمین از ابتدا انفرادی نبوده بلکه به همراه همسرش اتفاق افتاده است. (شهریور ۹۸)

۵. الف) خیر کافی نیست. ب) یکی از اهداف بعثت انبیاء که در این آیه اشاره شده، سامان بخشی به اوضاع اجتماع و اداره آن بر اساس قوانین الهی است. ج) منظور از کتاب در آیه به معنای قانون الهی یا همان دین و شریعت است. (شهریور ۹۸)

پاسخ کوتاه

۶. الف) قانون الهی یا دین و شریعت ب) سامان بخشیدن به اجتماع و اداره آن بر اساس قانون الهی یا تشکیل حکومت (دی ۹۸)

۷. منظور از نسب پیوندی است که بین انسان ها از طریق زاد و ولد بوجود می آید. و منظور از صهر که در لغت به معنای داماد است، پیوندی است که از طریق ازدواج حاصل می شود. (شهریور ۹۸)

تعریف اصطلاحات

۸. صهر به معنای داماد، منظور پیوندهایی است که از طریق ازدواج برقرار می شود. (دی ۹۸)

تشریحی

۱. تفسیر علامه طباطبایی درباره مصابره و مرابطه را از این آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اصبروا و صابروا و رابطوا.....» بنویسید.
 ۲. تفسیر آیه مبارکه «زینا لكل امه عملهم» را بنویسید.
 ۳. در آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اصبروا و صابروا و رابطوا و اتقوا الله لعلکم تفلحون» مفهوم «مصابره» و «مرباطه» را تعریف کنید و تفاوت آن دو را بنویسید.
 ۴. منظور از «روح جمعی اجتماع» چیست؟ شرح دهید.
 ۵. چرا خداوند قوم «لوط» را در قرآن سرزنش می کند و بعضی جوامع را می ستاید؟ این امر به کدام یک از ویژگی های اجتماع اشاره دارد؟
 ۶. به چه دلیل «اجتماع» در تعالیم اسلامی خصوصا آیات قرآن دارای اهمیت زیادی است؟
 ۷. در آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اصبروا و صابروا و رابطوا و اتقوا الله لعلکم تفلحون» الف) صبر شامل چند قسم می شود؟
ب) منظور از مصابره در عبارت «صابروا» چیست؟
ج) منظور از مرابطه در عبارت «رابطوا» چیست؟
 ۸. در دو آیه زیر توضیح دهید چگونه به شخصیت مستقل برای اجتماع اشاره می فرماید؟
الف) لكل امه اجل فاذا جاء اجلهم
ب) زینا لكل امه عملهم
 ۹. قرآن کریم در داستان قوم ثمود چگونه به روح جمعی اجتماع اشاره می فرماید؟
«فکذبوه و فعقروها فدمدم علیهم ربهم بذنبهم»
- ### پاسخ کوتاه
۱۰. نقش اجتماع در زندگی انسان ها چیست؟ دو مورد بنویسید.

پاسخنامه درس ۸

تشریحی

۱. مصابره جمعیتی که به اتفاق یکدیگر سختی ها را تحمل می کنند و هر یک صبر خود را به صبر دیگری تکیه داده تا تقویت همدیگر باشند تا صبر و استقامت آنها به این صورت بیشتر شود. رابطه: اعم از مصابره است برقراری ارتباط میان افراد جامعه و در خوشی و ناخوشی پشت یکدیگر بودن. (خرداد ۹۸)
۲. آیه مبارکه اشاره می کند هر جامعه شعور و فهم واحد و معیاری خاص برای تشخیص زینت و زیبایی هادارد. برخی امور در دیده امتی زیبا و همان امور در دیده امتی دیگر نازیبا و زشت ظهور می کند در واقع فرهنگ هر جامعه سلیقه و ذائقه ادراکی افراد را نسبت به عمل خاص به طور یکسان شکل می دهد و ان را مبنای عمل افراد در جامعه قرار می دهد. این فهم و درک خاص هر جامعه باعث وضع سنت و آداب و رسوم و مبنای حقوقی برای افراد جامعه است و حتی ممکن است اساس اخلاقی و دینی برای حقی و آدابی نباشد. (خرداد ۹۸)
۳. «مصابره» عبارت است از این که جمعیتی به اتفاق یکدیگر سختی ها را تحمل کنند و هر یک صبر خود را به صبر دیگری تکیه دهد. اما «مربطه» معنای اعم از «مصابره» دارد و به معنای برقراری ارتباط میان نیرو های افراد در جمیع شئون زندگی ایشان است. چه در حال سختی و چه در حال راحتی و خوشی (دی ۹۸)
۴. روح جمعی ترکیبی از اندیشه ها ، عواطف ، اندیشه ها و خواست ها و اراده های افراد جامعه است که بر سرنوشت افراد جامعه مؤثر است. یا هر جامعه فهم و اندیشه خاصی دارد عمل و عصیان و نامه عمل مخصوص به خود و دارای اجلی معین است. این حیات را روح جمعی می گویند. (دی ۹۸)
۵. چون قوم لوط بر مبنای سنت نادرست و زشت خود ، عملاً حق طبیعی ازدواج را از خود سلب کرده بودند بعضی جوامع را به سبب اعمال نیک آن ها می ستاید و از فهم صحیح آن جامعه حکایت می کند درک امت ها و عمل بر اساس آن (دی ۹۸)
۶. زیرا انسان فقط در بستراجتماع و ارتباطات انسانی می تواند به حیات طیبه دست یابد و از آثار آن بهره مند شود و در واقع اجتماع تنها بستری است که حیات طیبه در آن تحقق می یابد و بدین جهت در تعالیم اسلامی خصوصاً در قرآن اهمیت فراوان دارد. (شهریور ۹۸)
۷. الف) صبر در این آیه مطلق آمده و شامل صبر بر سختی ها و صبر در راه اطاعت خدا و صبر بر ترک گناهان می شود. ب) مصابره یعنی جمعیتی به اتفاق یکدیگر سختی ها را تحمل کنند و هر یک صبر خود را به صبر دیگری تکیه دهد و

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)

نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۸)

موجب تقویت یکدیگر شوند. ج) رابطه معنایی اعم از مصابره دارد و به معنای ارتباط برقرار کردن بین نیروهای مختلف انسان ها در تمام صحنه های زندگی است چه در حال سختی و چه در حالت راحتی و خوشی. (شهریور ۹۸)

۸. الف) آیه می فرماید همانطور که حیات و زندگی هر انسانی در زمانی مشخص پایان می پذیرد، حیات جوامع و ملت ها نیز مهلت و اجل مشخص دارد و تخلف ناپذیر است و غالباً بر اثر انحراف از مسیر حق و عدل است. ب) این آیه اشاره می کند که هر جامعه، فهم و شعور واحد و معیارهایی خاص و ذائقه ای منحصر به فرد برای تشخیص زینت ها و زیبایی ها دارد و همین مبنای عمل افراد در جامعه قرار می گیرد. (شهریور ۹۸)

۹. در داستان قوم ثمود کشتن شتر صالح را که به ظاهر توسط یک نفر انجام شده به همه آن قوم نسبت می دهد (فقرها) و برای آن عمل، همه آن قوم را مستحق عذاب می داند و این تاثیر روح جمعی در سرنوشت افراد را از نظر قرآن بیان می کند. (شهریور ۹۸)

پاسخ کوتاه

۱۰. ن: ۱- اجتماع انسان را رشد می دهد ۲- سبب شقاوت انسان می شود ۳- زمینه ساز رفتارهای اخلاقی است ۴-

(دی ۹۸)

انسان را صاحب حیات طیبه می کند

جای خالی

۱. یکی از مهم ترین واژه های قرآن برای اشاره به معنای رهبری و هدایت افراد واژه است که معنای ریشه آن (در لغت) یعنی به این معنا که رهبر خود را به افرادی که تحت ولایت او هستند نزدیک می کنند تا

۲. قرآن کریم، دوش اولیاء باطل را پرداختن صرف به معرفی می کند.

۳. رهبران حق اساس تعامل خود با دیگران را قرار می دهند.

تشریحی

۴. تفاوت رهبران باطل و رهبران حق در تحقیر یا تکریم انسان را با مثال از قرآن توضیح دهید.

۵. آیه شریفه «فاستخف قومه فاطعوه»

الف) مراد از «استخفاف» چیست؟

ب) فرعون چگونه قوم خود را استخفاف می کرد؟

۶. آیا روایت امام علی (ع) «ایها الناس انما یجمع الناس الرضا والسخط» با این حقیقت که «فرهنگ و اعتقادات افراد، محور وحدت جامعه است» ارتباط دارد؟ توضیح دهید.

۷. در آیه شریفه «یوم ندعوا کل اناس بامامهم» به کدام محور وحدت جامعه اشاره شده است؟ توضیح دهید.

۸. کلمه «ولی» که در قرآن برای اشاره به رهبری و هدایت افراد به کار رفته است به چه معناست؟ و اشاره به چه مطلبی دارد؟

۹. مدیریت اراده انسان ها در جامعه به دست کیست؟ و چگونه تحقق می یابد؟

۱۰. در مورد کیفیت تعامل اولیای حق و باطل با انسان ها دومیوزد را ذکر نموده و مختصر توضیح دهید.

۱۱. آیا انسان ها در انتخاب «ولی» مختار هستند؟ این مطلب را با توجه به آیه شریفه «ما جعل الله لرجل من قلبین فی جوفه...» توضیح دهید.

صحیح و غلط

۱۲. نبرد مومنان در مقابل جبهه باطل، نبردی جمعی است.

کوتاه پاسخ

۱۳. دو نوع «ولایت» که در هر جامعه ممکن است بوجود آید را نام ببرید.

تعریف اصطلاحات

۱۴. ولایت:

تستی

۱۵. کدام عبارت قرآنی زیر بیانگر این مفهوم است که گرچه انسان ها در انتخاب «ولی» مختار هستند اما نمی توانند در آن واحد به هر دو جبهه اقبال کنند؟

(ب) ما جعل الله لرجل من قلوبین فی جوفه

(الف) والذین کفروا اولیاءهم الطاغوت

(د) الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لاهم یحزنون

(ج) یوم ندعوا کل اناس بامامهم

پاسخنامه درس ۹

جای خالی

۱. ولی - نزدیکی و اتصال بین دو چیز - آنها را یاری کند (خرداد ۹۸)

۲. حیات دنیا و نیازهای مادی انسان (دی ۹۸)

۳. حفظ کرامت آن ها (دی ۹۸)

تشریحی

۴. رهبران باطل برای افراد جامعه شرافت و کرامت قائل نیستند و برای رسیدن به اهداف خود از افراد بهره کشی می کنند. مثل آیه قرآن، حضرت موسی درباره فرعون نسبت به بنی اسرائیل می فرماید: فرعون به بنی اسرائیل کارهایی را که دوست نداشتند تحمیل می کرد و به آنها ظلم می کرد. فرزندان آنها را به قتل می رساند و زنان آنها را به کنیزی و خدمت می گرفت. برعکس، رهبران حق برای انسان کرامت و ارزش قائل هستند و هدف آنها بزرگ داشتن انسان و ارزش قائل شدن برای انسان است. خدا در قرآن درباره پیامبر (ص) می فرماید: پیامبر از میان خود شماست و تحمل سختی و رنج شما برای پیامبر سنگین است. پیامبر نسبت به مومنین و هدایت آنها به سمت خوبی مشتاق است و بامومنین بسیار مهربان است. (خرداد ۹۸)

۵. الف) اهانت و سبک شمردن ب) فرعون با دلایل واهی و غیر عقلانی و سبک شمردن عقل و اندیشه افراد قومش را به اطاعت از خود وا داشته بود. (دی ۹۸)

۶. در دوایت امام علی (ع) اشاره شده که فقط حب و بغض (آیین و اعتقاد مشترک) است که اعضای جامعه را به هم متصل می کند و روح جمعی را شکل می دهد و این فرهنگ و اعتقادات می تواند الهی یا غیر الهی باشد که جامعه ایمانی یا جامعه طاغوتی را شکل می دهد و همین امر است که هویت جمعی آنها را می سازد. (شهریور ۹۸)

۷. در این آیه بیان شده که امام به عنوان یک عنصر اساسی می تواند جامعه ای را به هدف و مقصدش برساند و از انحراف آن جلوگیری نماید و به همین جهت در قیامت هر گروهی را به امام و مقتدایش می شناسند و فرا می خوانند، گویا شخصیت جامعه، چیزی جز شخصیت رهبر آن نیست و آیه اشاره به امام (حق یا باطل) به عنوان محور وحدت اشاره می کند. (شهریور ۹۸)

۸. ولی در لغت به معنای نزدیکی، اتصال و پیوند میان دو چیز است. به این معنا که ولی، خود را برای افرادی که تحت ولایت او قرار می گیرند نزدیک می کند تا آنها را یاری دهد و هدایت نماید. (شهریور ۹۸)

۹. اراده انسان ها توسط ولی مدیریت و رهبری می شود و چنین شخصی که افراد جامعه او را به عنوان سرپرست پذیرفته اند و تدبیر امور زندگی فردی و اجتماعی خورد را به او سپرده اند به تدریج نظام زندگی شان بر مبنای اراده و خواست ولی شکل می گیرد. (شهریور ۹۸)

۱۰. ۱) هدایت به سوی حیات دنیا یا حیات طیبه: اولیای باطل حقیقت انسان را همین بدن مادی می دانند و با تأکید بر نیازهای مادی و رفاه جسمی و لذات دنیوی، دائماً توجه انسان را به این امور معطوف می کنند و انسانها را از مسیر حق منحرف می کنند و در مقابل اولیای حق با شناساندن حقیقت انسان به او، مطالبات حقیقی و فطری او را به او معرفی می کنند و او را به سوی حیات طیبه راهنمایی می کنند. ۲) تعطیل یا فعال کردن عقل و اندیشه: اولیای باطل همواره با استبداد رأی به دنبال تعطیل کردن قدرت عقل و اندیشه بشر بوده اند و به فرموده قرآن ستمگران با اهانت به عقل و درک مردم آنها را وادار به اطاعت از خود می نمودند. در مقابل اولیای حق در تمام مراحل دعوتشان به برانگیختن قوه عقل و اندیشه توجه دارند و حتی آن را به عنوان یک هدف اساسی دنبال می کنند. (شهریور ۹۸)

۱۱. بله انسانها در انتخاب ولی مختار هستند که در مسیر زندگی به سمت جبهه حق یا باطل رو کنند و از جبهه دیگر روی گردان شوند ولی نمی توانند در آن واحد به هر دو جبهه اقبال نمایند و در این آیه می فرماید: خداوند برای هر شخصی دو قلب در وجودش قرار نداده که هم زمان بتوانند با یکی به سمتی و با دیگری به سمت دیگر ایمان بیاورد و یا به هر دو پشت کند و اگر تحت ولایت ولی حق نباشد حتما تحت شرپرستی و ولایت باطل خواهد بود. (شهریور ۹۸)

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)
نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۹)

صحیح و غلط

۱۲. صحیح (دی ۹۸)

کوتاه پاسخ

۱۳. ولایت طاغوت یا باطل – ولایت خداوند یا حق (دی ۹۸)

تعریف اصطلاحات

۱۴. عبارت است از نحوه ای خاص از نزدیکی ولی به افراد تحت ولایت خود که موجب نوعی خاص از حق تصرف و تدبیر امور از سوی ولی می شود. (دی ۹۸)

تستی

۱۵. ک.ع: گزینه «ب» (دی ۹۸)

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)
نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۱۰)

تشریحی

۱. «انما المومنون اخوة فاصلحوا بین اخویکم» با توجه به آیه مبارکه پاسخ دهید.
(الف) معنای اخوت با ولایت چه تشابهی دارد؟
(ب) جنبه اخباری و انشایی آیه مبارکه را توضیح دهید.
۲. فرمایش مقام معظم رهبری درباره هدف بعثت انبیاء را بنویسید.
۳. چرا در قرآن کریم از امت اسلامی به «نفس» تعبیر می‌کند؟ (مثلا می‌فرماید خودتان را نکشید)
۴. آیا هدف بعثت انبیاء صرفا کار فرهنگی و تبلیغ بوده است؟ شرح دهید.
۵. آیت الله جوادی آملی در مورد آیه شریفه قرآن که می‌فرماید «لا تاکلوا اموالکم بینکم بالباطل» (اموالتان را میان خود به باطل نخورید) چه استفاده‌ای درباره اخوت ایمانی بین مومنان می‌کنند؟ توضیح دهید.

تعریف اصطلاحات

۶. اخوت ایمانی در قرآن:

صحیح و غلط

۷. دانشمندی که تحت تسلط و حکومت طاغوت زندگی می‌کند و اختراعات او چرخ صنعت آن کشور را می‌گرداند در عین حال همه عبادات و دستورات خدا را انجام می‌دهد، فردی شایسته تقدیر و در دنیا و آخرت سعادتمند است.

کوتاه پاسخ

۸. در هر یک از آیات زیر واژه «اخ» برای اشاره به کدام نوع مشابهت استفاده شده است؟
(الف) و اخی هارون و هو افصح منی لسانا.
(ب) و لقد ارسلنا الی ثمود اخاهم صالحا.
(ج) لا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یاکل لحم اخیه میتا....

پاسخنامه درس ۱۰

تشریحی

۱. الف) نوعی اتحاد میان دو طرف می‌باشد، پیوند و ارتباطی که حاکی از نوعی مشابهت و پیوستگی میان دو طرف است که گاهی مشابهت بر اساس رابطه نسبی است و گاهی بر اساس رابطه قومی و قبیله‌ای و یا حتی نظر و افکار و دین یکسان

نام کتاب: علوم و معارف قرآنی (۳)
نام درس: سوالات آزمون نهایی درس (۱۰)

- داشتن ب) جنبه اخباری: خبر از برادر بودن مومنین می دهد. خیر انشایی: از این جهت که برادر هستند و دین و آیین واحد دارند باید از هر تفرقه و اختلاف و درگیری دوری کنند. (خرداد۹۸)
۲. انبیاء نیامدند فقط مردم را نصیحت کنند بلکه تبلیغ قسمتی از کار انبیا است آمده اند تا جامعه ای بر اساس ارزش های الهی به وجود آورند دین در هیچ زمانی نمی تواند اثر خود را ایفا کند مگر در صورتی که همراه با زمامداری و حاکمیت و اقتدار حق بر جامعه باشد. (خرداد۹۸)
۳. چون امت اسلامی به منزله نفس واحده و عضو یک پیکره اند و یک واقعیت منسجم و هماهنگ هستند و اگر کسی دیگری را کشت مانند خودکشی است. (دی۹۸)
۴. خیر - ایشان به دنبال تشکیل حکومت الهی در جامعه بوده است و تبلیغ بخشی از کار پیامبران است چون بدون حکومت، دین نمی تواند اثر داشته باشد، و رسالت آن ها کامل نمی شود. (دی۹۸)
۵. آیه شریفه می فرماید امواتان را میان خود به باطل نخورید یعنی مال شما به منزله مال دیگری و مال دیگری به منزله مال شماست چون هر کدام از شما عضو یک پیکره هستید و با هم یک امت را تشکیل می دهید پس به حریم دیگران تجاوز نکنید که گویا به حریم خودتان تجاوز شده است. (شهریور۹۸)

تعریف اصطلاحات

۶. میان مؤمنان از آن جهت که دین و آیین واحدی دارند پیوندی را قرارداد می کند که آثار اخلاقی و اجتماعی به دنبال دارد. (دی۹۸)

صحیح و غلط

۷. غلط (دی۹۸)

کوتاه پاسخ

۸. الف) دلالت بر مشابَهت بر اساس رابطه نسبی و تولد از یم پدر و مادر می کند. ب) دلالت بر مشابَهت از نوع مشابَهت در قبیله و محل زندگی دارد. ج) دلالت بر مشابَهت بر اساس یکسان بودن دو طرف در یک دین و آیین دارد. (شهریور۹۸)